

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4MCdo/4/2014
Identifikačné číslo spisu:	6812208566
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6812208566.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska č. 5, proti odporcom 1/ K. bývajúcej v D., 2/ X., bývajúcom v D., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO: 42 176 778, so sídlom v Prešove, Námestie Legionárov č. 5, o zaplatenie 1.589,29 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4 Ro 489/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti platobnému rozkazu Okresného súdu Revúca z 26. februára 2013 č.k. 4 Ro 489/2012-59, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie o d m i e t a .

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Návrhom doručeným Okresnému súdu Revúca 28. novembra 2012 sa navrhovateľka domáhala voči odporcom zaplatenia sumy 1.589,29 Eur s príslušenstvom a náhrady trov konania.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, Námestie Legionárov č. 5 (ďalej len „Združenie“) podaním, doručeným súdu prvého stupňa 11. januára 2013 oznámilo, že prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaných a žiada v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. priznať náhradu trov konania. K tomuto podaniu bola pripojená fotokópia tzv. všeobecnej plnej moci z 27. augusta 2012, podľa ktorej Združenie splnomocňuje advokáta JUDr. Andreja Cifru, aby klienta - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS - zastupoval vo všetkých právnych veciach.

Okresný súd Revúca platobným rozkazom z 26. februára 2013 č.k. 4 Ro 489/2012-59 uložil prvým výrokom odporcom povinnosť, aby do 15 dní od jeho doručenia zaplatili navrhovateľovi 1.589,29 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.132,02 Eur od 16. decembra 2011 do zaplatenia s tým, že splnením povinnosti jedným z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť

ostatných odporcov alebo, aby v tej istej lehote podali odpor na tomto súde. Druhým výrokom uložil odporcom a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu nahradili spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 95 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 189,60 Eur právnenému zástupcovi navrhovateľky s tým, že splnením povinnosti jedným z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia ostatných odporcov alebo, aby v tej istej lehote podali odpor (správne „odvolanie“ - pozn. dovolacieho súdu) na tomto súde. Odporcovia ani vedľajší účastník odpor ani odvolanie nepodali.

Na podnet Združenia, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie, ktorým napadol len druhý výrok platobného rozkazu Okresného súdu Revúca z 26. februára 2013 č.k. 4 Ro 489/2012-59 s tým, že napadnutým výrokom bol porušený zákon. Navrhol platobný rozkaz v tejto časti zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 1, § 2, § 3, § 41, § 93 a § 142 ods. 1 O.s.p. a nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvého stupňa (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Uviedol, že vedľajšie účastníctvo je formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka konania, je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil, daným buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na výsledku konania alebo predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Vedľajším účastníkom sa stáva v okamihu dôjdenia jej oznámenia súdu, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov (§ 93 ods. 3 O.s.p.). Účinky vzniku vedľajšieho účastníctva však môžu nastať len v konaní, resp. v štádiu konania, v ktorom sa môže naplniť obsah a účel vedľajšieho účastníctva. Takýmto konaním môže byť zásadne len konanie sporové, okrem štádia sporového konania, v ktorom súd rozhoduje v tzv. skrátrenom (rozkaznom) konaní, ktorého výsledkom je platobný rozkaz. Pokiaľ v tomto štádiu konania odporca nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu, neuplatňuje svoje procesné práva, nemôže tak procesne účinne urobiť ani subjekt, ktorý oznámi súdu, že vstupuje do konania na jeho strane ako vedľajší účastník. Oznámením tretieho subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcu v štádiu skráteneho (rozkazného) konania, nenastávajú účinky vzniku vedľajšieho účastníctva tohto subjektu. Vylučuje to zmysel a účel inštitútu vedľajšieho účastníctva v spojení so zmyslom a účelom inštitútu skráteneho konania. Ak teda v predmetnej veci oznámilo Združenie súdu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane odporcov, nenastali týmto úkonom účinky vzniku jeho vedľajšieho účastníctva a preto Združenie nemohlo byť zaviazané na náhradu trov konania. Súd však na náhradu trov konania zaviazal solidárne v rozpore s návrhom nielen odporcov, ale aj vedľajšieho účastníka na ich strane. Dôsledkom takehoto pochybenia je existencia nezákonného právoplatného rozhodnutia, ktorým bolo Združenie, ktorého súd považoval za vedľajšieho účastníka konania, poškodené na svojich právach tým, že bolo zaviazané na úhradu trov konania, ktorého nebolo účastníkom. Ochrana práv a zákonom chránených záujmov rozhodnutím poškodenej osoby vyžaduje zrušenie predmetného rozhodnutia, pričom inými právnymi prostriedkami ochranu v danej veci nie je možné dosiahnuť.

Žalobca ani žalovaní nevyužili svoje právo a na výzvu súdu sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora Slovenskej republiky písomne nevyjadrili.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v písomnom vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora uviedlo, že s jeho podaním súhlasí a navrhuje, aby mu Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhovel. Zopakovalo podstatný obsah svojho podnetu adresovaného generálnemu prokurátorovi a svoje vyjadrenie doplnilo obsahlymi doslovnými citáciami rozhodnutí krajských súdov v Banskej Bystrici, Nitre, Trenčíne a Žiline.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na konanie o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal na podnet osoby dotknutej rozhodnutím súdu generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospel k záveru, že nie je daná prípustnosť mimoriadneho dovolania, pretože bolo podané predčasne.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O.s.p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Súd konajúci o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora musí v každej veci posúdiť, či zákonom ustanovené podmienky na jeho podanie boli splnené. Pritom je aj viazaný dôvodmi uvedenými v mimoriadnom dovolaní.

Mimoriadne dovolanie ako opravný prostriedok smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu. Rozhodnutie, ktoré sa doručuje účastníkom konania, je právoplatné uplynutím lehoty na podanie odvolania. Riadne doručenie rozhodnutia súdu účastníkovi konania je základnou podmienkou pre to, aby mohlo nadobudnúť právoplatnosť.

Zo súdneho spisu v predmetnej veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že nedošlo k riadnemu doručeniu napadnutého rozhodnutia všetkým oprávneným (dotknutým) subjektom.

Podľa § 172 ods. 1 O.s.p., súd môže aj bez výslovnej žiadosti navrhovateľa a bez vypočutia odporcu vydať platobný rozkaz, ak sa v návrhu uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy vyplývajúce zo skutočností uvedených navrhovateľom. V platobnom rozkaze uloží odporcovi, aby do 15 dní od doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi uplatnenú pohľadávku a trovy konania alebo aby v tej istej lehote podal odpor na súde, ktorý platobný rozkaz vydal. Odpor proti platobnému rozkazu sa musí odôvodniť. Ustanovenie § 43 sa nepoužije.

Podľa § 173 ods. 1 O.s.p., platobný rozkaz treba doručiť odporcovi do vlastných rúk, náhradné doručenie je vylúčené.

Podľa § 174 ods. 3 O.s.p., súd uznesením odmietne odpor, ktorý bol podaný a/ oneskorene, b/ bez odôvodnenia vo veci samej; o týchto následkoch musí byť účastník poučený v platobnom rozkaze, c/ neoprávnenou osobou.

Vyššie uvedené ustanovenia umožňujú súdu aj bez návrhu vydať platobný rozkaz. Ide o jednu z foriem rozhodnutia vo veci samej, ktorú je možné využiť iba v prípade, ak sú splnené zákonom stanovené predpoklady. Ak sa súd rozhodne vydať platobný rozkaz, musí ho doručiť odporcovi do vlastných rúk, pričom náhradné doručenie je vylúčené. Treba dodať, že len riadne a predpisom vyhovujúce doručenie má účinky predpokladané zákonom (por. primerane R 19/1968).

Z obsahu spisu vyplýva, že podaním doručeným súdu prvého stupňa 11. januára 2013 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, že prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu, ktorého plná moc je priložená v prílohe, oznamuje, že podľa § 93 ods. 2 O.s.p., vstupuje do konania ako vedľajší účastník na podporu odporcov. K tomuto podaniu pripojilo fotokópiu tzv. všeobecnej plnej moci z 27. augusta 2012. Najvyšší súd Slovenskej republiky tu považuje za potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na dôvody uvádzané generálnym dovolateľom a na postup súdu prvého stupňa v konaní (vydanie platobného rozkazu), je nateraz bez právneho významu skutočnosť, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva nemohli nastať v skrátenom konaní a nemohol sa naplniť obsah a účel vedľajšieho účastníctva.

Podľa § 24 O.s.p., účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Podľa § 25 ods. 1 O.s.p., ako zástupcu si účastník môže zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené

advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 28 ods. 1 O.s.p., zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie, alebo len pre určité úkony.

Podľa § 47 ods. 1 O.s.p., do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa § 49 ods. 1 vety prvej O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi.

Ako už bolo vyššie uvedené, JUDr. Andrej Cifra k oznámeniu o vstupe vedľajšieho účastníka do konania doručeného okresnému súdu 11. januára 2013, priložil len fotokópiu tzv. všeobecnej plnej moci z 27. augusta 2012, podľa ktorej bol splnomocnený zastupovať Združenie vo všetkých právnych veciach, ktorú však nebolo možné považovať za plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v súdnom konaní v zmysle ustanovenia § 25 ods. 1 O.s.p. (procesnú plnú moc).

Ak potom súd prvého stupňa platobným rozkazom z 26. februára 2013 č.k. 4 Ro 489/2012-59 druhým výrokom uložil odporcom a „vedľajšiemu účastníkovi“ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania, bolo jeho povinnosťou platobný rozkaz platne doručiť aj „vedľajšiemu účastníkovi“ z dôvodu, že mu v tomto konaní uložil konkrétnu povinnosť na plnenie (bez ohľadu na skutočnosť, že v skrátanom konaní účinky vzniku vedľajšieho účastníctva nemohli nastať).

Doručovanie vo vzťahu k platobnému rozkazu v prejednávanej veci tak bolo voči Združeniu (ktorému bola uložená povinnosť) vykonané neúčinne, pretože súd prvého stupňa doručil platobný rozkaz JUDr. Andrejovi Cifrovi, ktorý nebol splnomocnený na zastupovanie v tomto konaní. V dôsledku takéhoto postupu bolo potrebné konštatovať, že „vedľajšiemu účastníkovi“ nebol platobný rozkaz doteraz riadne doručený, a nie je teda naplnená materiálna podmienka právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

Keďže existencia právoplatného rozhodnutia je jednou z požiadaviek pre prípustnosť mimoriadneho dovolania (§ 243e ods. 1 O.s.p.), dovolací súd je nielen oprávnený, ale dokonca povinný skúmať, či boli splnené všetky jej podmienky.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné a z tohto dôvodu ho odmietol (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Nad rámec dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné na tomto mieste uviesť, že súd prvého stupňa bude povinný doručiť platobný rozkaz „vedľajšiemu účastníkovi“, ktorému jeho doručením, vznikne možnosť podať voči druhému výroku platobného rozkazu odvolanie z nasledovných dôvodov:

Niet dôvodu pochybovať o tom, že napriek tomu, že v prejednávanej veci účinky vzniku vedľajšieho účastníctva nemohli nastať v skrátanom konaní a nemohol sa naplniť obsah a účel vedľajšieho účastníctva, súd napriek tomu Združenie do konania ako vedľajšieho účastníka na strane odporcov pojal (por. platobný rozkaz č.l. 59) a uložil mu povinnosť zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne s odporcami náhradu trov konania.

Podľa § 174 ods. 2 tretej vety, opravným prostriedkom len proti výroku o trovách konania je odvolanie, o ktorom bez pojednávania rozhodne súd, ktorý vydal platobný rozkaz.

Účastník konania (navrhovateľ aj odporca) môže podať odvolanie iba proti výroku o trovách konania, ktorý má charakter uznesenia a tento nestráca, i keď je súčasťou platobného rozkazu.

Podľa § 201 O.s.p., účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník.

Zmyslom citovaného ustanovenia § 201 veta druhá O.s.p. je zaručiť vedľajšiemu účastníkovi procesné právo podať odvolanie bez ohľadu na postoj účastníka, na strane ktorého vystupuje, teda aj proti jeho vôli, ak ide o prípad, kedy z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom.

V prejednávanej veci niet pochyb o tom, že súd prvého stupňa vydal platobný rozkaz, proti ktorému odporcovia odpor ani odvolanie nepodali. Niet pochyb ani o tom, že súd prvého stupňa druhým výrokom uložil odporcom a vedľajšiemu účastníkovi spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov konania navrhovateľovi s tým, že splnením povinnosti jedným z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť plnenia ostatných odporcov. Z takejto formulácie výroku nepochybne vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi odporcami (účastníkmi) a vedľajším účastníkom. Pokiaľ odporcovia nepodali odvolanie proti druhému výroku platobného rozkazu, vzniká vedľajšiemu účastníkovi právo podať odvolanie bez ohľadu na postoj odporcov.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia, pretože účastníkom v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.